

EFECTELE COOPERĂRII SI INTEGRĂRII ECONOMICE REGIONALE ASUPRA ȚĂRILOR LUMII

Marina TABAC

Drd, Academia de Studii Economice a Moldovei

Abstract

În studiul dat se analizează importanța cooperării și integrării economice regionale, efecte lor asupra țărilor lumii și economiilor lor. Ca exemplu sunt luate țările participante ale Uniunii Europe: România și Bulgaria.

Se analizează comerțul exterior a acestor țări înainte de a deveni membru al uniunii regionale și cele de după. Prin analiza acestor economii naționale se fac concluzii referitor la importanța participării Republicii Moldova în procesele de cooperarea și apoi integrare economică regională cu organizații interstatale.

Cuvinte cheie: Cooperarea și Integrarea Economică Regională, Comerțul Exterior, Exportul, Importul.

Actualitatea

Actualmente integrarea economică regională se află pe primul loc în toate discuțiile societății contemporane. Multe state tind spre economie națională stabilă care va aduce un profit rezonabil. Pentru Republica Moldova va fi un bun exemplu analiza țărilor vecine care au trecut prin toate etapele de aderare în Uniunea Europeană.

Problema de cercetare

În lucrarea dată se va discuta ideea cooperării și cea de după integrarea economică regională, vor fi propuse câteva fapte din istoria cooperării economice, apoi integrării în Uniunea Europeană așa țări ca România și Bulgaria. Efectele cooperării și integrării economice regionale asupra economiilor naționale a acestor țări va fi demonstrate în studiul dat.

Obiectivele de cercetare

Obiectivul este de a demonstra importanța relațiilor de cooperare și integrare economică interstatală. Prin analiza efectelor participării României și Bulgariei în cooperarea și integrarea economică regională. Scopul este de a arăta că Republica Moldova

este poziționată din punct de vedere economic corect și cooperarea ei economică regională va aduce rezultate pozitive economiei naționale.

Pentru a înțelege complet importanța relațiilor economice regionale a fiecărui stat aparte este remarcabil de a începe studiul cu ideea principală a cooperării și integrării economice regionale la nivel teoretic.

Cooperarea economica reprezintă un șir de relații între statele independente cu scopul de a dezvolta politica externă în domeniul economiei. Acest tip de relații se referă la acțiuni ce au scop susținerea priorităților de sporirea economiei naționale ale țărilor în curs de dezvoltare. Un beneficiu pentru participanți este o sursă suplimentară de finanțare, o susținere din extern care permite realizarea mai multor tranzacții pe plan internațional. Prin scopul de a obține un profit favorabil a fiecărui stat participant se realizează totalmente un alt obiectiv mult mai global și profund, anume scopul de susținerea reciprocă a economiilor naționale și completarea fluxului de resurse provenite la nivel intern. Cu alte cuvinte cooperarea economică regională poate fi considerată un ajutor, susținerea externă sau asistența pentru dezvoltare. Totuși ultimul timp tot mai des se utilizează noțiunea de cooperarea economică regională pentru dezvoltarea economiei naționale, care în principiu redă în mod desăvârșit sensul noțiunii. Cooperarea economică nici de cum nu poate fi aparte de orice care stat, ea este o necesitate obligatorie și apare din utilitatea dezvoltării internaționale a muncii.

Participarea la circuitul economic internațional este în principiu un factor stimulator al creșterii economice. Fiecare țară își dezvoltă propriul său concept asupra creșterii economice, adecvat condițiilor specifice ale țării respective. Condiția principală este ca la baza cooperării să se afle egalitatea și avantajele reciproce.

Integrarea economică regională poate fi definită ca un grup de state, ca de obicei sunt state vecine, unite prin scopul comun de a dezvolta economia și nivelul de trai național printr-un șir de condiții pentru relații și tranzacții economice negociate între participanți. Acestea trebuie să fie îndeplinite cu multă responsabilitate de fiecare participant a organizației economice regionale. Uniunea economică regională formează un regulament interstatal care vizează practic toate neajunsurile economice fiecărui participant. Un regulament în care ca de exemplu poate fi menționată libera circulație a bunurilor și serviciilor, forței de muncă și capitalului între membrii a uniunii. Prin gestiunea comună a domeniilor de infrastructură, comerț exterior, politici monetare, producției și introducerii inovațiilor economia uniunii va fi permanent în curs de dezvoltare. Problemele economice

fiecărui stat aparte, fiecărui economii naționale devin problemele uniunii regionale, scopul căruia este de a minimiza neajunsurile în fiecare sferă care necesită o analiză și o discuție aparte.

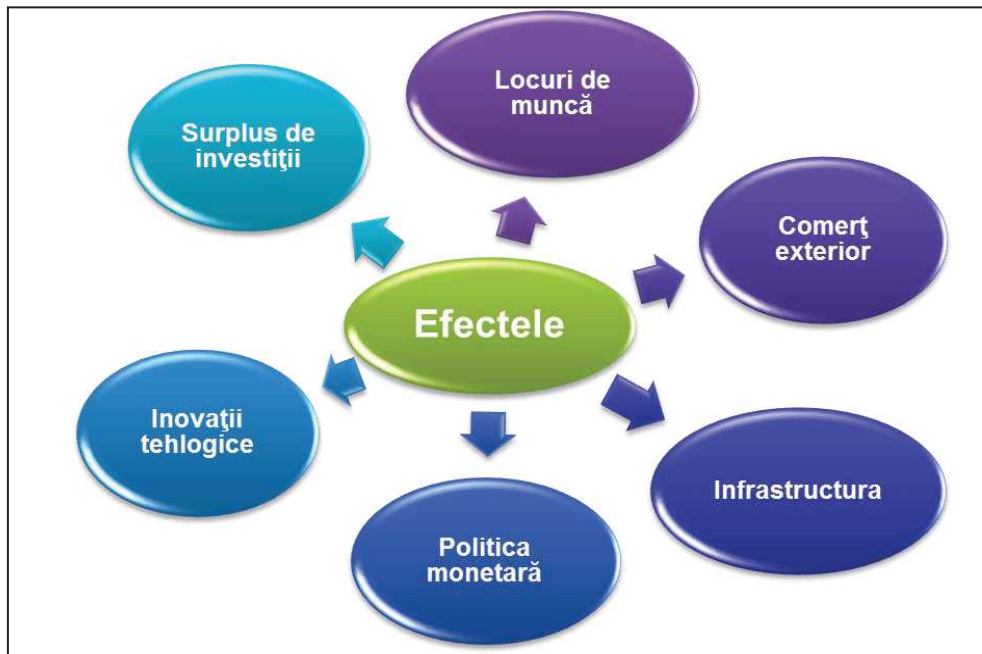

Figura 1. Efectele cooperării și integrării economice regionale asupra țărilor participante.

Sursa: elaborat de către autor.

După orice proces de cooperare sau integrare economică regională va urma neapărat consecințele pozitive ori negative asupra economiei naționale a fiecărui membru unei regiuni. Consecințele aceste și sunt efectele cooperării și integrării economice regionale. În primul rând va evalua nivelul de trai a societății, statul va avea mai multe posibilități de a asigura un viitor prosper pentru toți cetățenii. Aceasta va fi posibil de realizat prin crearea a noilor locuri de muncă pe teritoriul țării, persoanele rezidente vor avea oportunitatea de creștere și dezvoltare în interiorul țării cooperând cu cei din exterior. O integrarea economică regională presupune susținerea economiilor slab dezvoltate cu scopul de a echilibra starea economică între participanți. Acest fenomen va duce la crearea unei poziții investiționale favorabile în țară, ceea ce la rândul său va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării economiei naționale. Datorită investițiilor care vor obține statul, astfel va crește nivelul de industrializare a țării, se va majora volumul producției industriale, iar datorită achitării impozitelor și a contribuțiilor se vor majora veniturile la buget. Automat după ce va crește producerea în interiorul țării va apărea nevoie de piețe noi de distribuire. Volumul exportului va spori ceea ce va duce un efect pozitiv asupra economiei naționale.

Actualmente pe globul mondial există o mulțime de grupări economice regionale. Din cele 195 de „state independente” care există pe glob, 125 se află deja incluse în una sau alta din cele cinci uniuni continentale.¹ Integrarea economică prezintă un proces obiectiv, bazat pe realizarea scopurilor la nivel micro și în același timp și la nivel macro. Cele mai principale forme a cooperării și integrării regionale sunt – zona de liber schimb a mărfurilor, uniunea vamală, uniunea economică și monetară. În economia mondială sunt alocate următoarele regiuni, care în special sunt evidențiate procesele economice: Europa de Vest, regiuni din America de Nord, Asia-Pacific.

Cea mai dezvoltată formă a integrării economice regionale aparține Uniunii Europene (UE) care este situată în Europa de Vest. Aceasta a fost formată pe baza unui șir complex de acorduri și tratate. În cadrul UE pe lângă faptul că sunt anulate bariere în calea circulației mărfurilor, serviciilor, capitalurilor și forței de muncă persistă crearea uniunii economice, valutare și politice. Uniunea europeană adoptă legi, directive, și regulamente în domeniul justiției și afacerilor interne și dezvoltă o politică comună în materia de comerț, agricultură, pescuit și dezvoltarea regională.

Actualmente Republica Moldova tinde de a deveni membru ai Uniunii Europe, multe reforme au fost lansate până prezent pe întreg teren al țării. Ca sa devină membru al organizației regionale este obligatoriu să se îndeplinească cerințele puse pentru fiecare participant, din cauza aceasta în Republica Moldova au fost inițiate o mulțimea de reforme pentru a îmbunătăți situația în domeniul economic, politic, științific, justiției, sănătății și altele. Ministerul afacerilor externe și integrării europene al Republicii Moldova comunică următoarele: din 82 de măsuri prioritare s-a reușit realizarea a 74 de acțiuni, ceea ce reprezintă un nivel de implementare de 90%.² Rezultate pozitive au fost obținute începând cu anul 2009, după ce Republica Moldova a fost calificată unul dintre lideri indiscutabili în întreaga regiune.

În agenda Uniunii Europe în anul 2007 a fost înregistrat fenomen de aderarea a României și Bulgariei în rânduri de participanți ai uniunii. Ambele țări în momentul semnării acordurilor cu UE au avut practic la fel situația economică și reiese că au avut la dispoziție aceeași perioadă de timp pentru a demonstra schimbări la nivel național. Făcând o analiză a acestor două economii naționale putem vedea care este efectul de cooperare și integrarea economică regională.

¹ <https://searchnewsglobal.wordpress.com/2013/12/12/lumea-este-deja-impartita-in-cinci-uniuni-supranationale-unul-din-principalele-elemente-ale-noii-ordini-mondiale/>

² <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/504732/>

În timp de 17 ani România se pregătea de un eveniment în istoria ei. De cele mai multe ori era respinsă, și tot mai des primea amânări pentru a fi inclusă în lista participanților unirii. Toate refuzurile erau explicate cu ceea că structurile politice și starea economică a țării nu coincideau cu cerințele puse din partea Uniunii Europene. ceea ce putem spune și despre situația actuală a Republicii Moldova. La fel ca și România Moldova încearcă de mai mulți ani sa devină membru a Uniunii Europene, dar nivelul necesar a economiei și nivelul de trai sunt nesatisfăcătoare pentru a fi realizată misiunea de aderarea. România ,în cele din urmă, în anul 2007 a fost inclusă în Uniunea Europeană. Aceasta a inspirat populația română, în societate au apărut așteptările de oportunități noi, dezvoltarea stabilă a economiei naționale și creșterea nivelului de trai.

Bulgaria se caracterizează printr-o economie de piață emergentă și țara este un important exportator de mărfuri industriale și produse agricole și alimentare. Principalii parteneri de export ai țării sunt vecinii săi și în alte țări europene. Bulgaria este membră a Organizației Mondiale a Comerțului și politica sa comercială se caracterizează prin coerență, comerț liberalizat și respectarea normelor comerciale internaționale aplicabile.

Geografia Bulgariei permite țării să producă numeroase produse agricole și alimentare. Teren muntos deține diferite resurse naturale, inclusiv cărbune, cupru, plumb, zinc, bauxita și cherestea.

Tabel 1. Comerțul exterior țărilor României și Bulgariei, participante a UE pentru anii 2011-2015 (milioane de ECU/EURO)

Țara/Anul	2011	2012	2013	2014	2015
Export					
Bulgaria	20 265	20 770	22 272	22 044	23 161
Romania	45 284	45 019	49 571	52 493	54 609
Import					
Bulgaria	23 407	25 460	25 829	26 118	26 408
Romania	54 943	54 644	55 328	58 555	62 976
Balanța comercială					
Bulgaria	-3 142	-4 689	-3 557	-4 075	-3 247
Romania	-9 659	-9 625	-5 757	-6 062	-8 367

Sursa: elaborat de autor utilizând datele de pe <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Comerțul exterior este o bună metoda de a face analiza economiei naționale fiecărui stat aparte. În tabelul 1 este prezentată informația referitor la exportul și importul României și Bulgariei pentru ultimii 5 ani până în anul 2015. Din datele prezentate putem vedea creșterea exportului concomitent cu importul la ambele țări propuse. În Bulgaria în anul

2015 a fost înregistrată o creștere de export cu 2 896 mil. EUR, adică cu 14,29 %, fața de anul 2011, aceasta este un fenomen pozitiv al cooperării economice regionale. Paralel a crescut importul țării, creșterea s-a constatat cu 9 325 mil. EUR în 2015 față de anul 2011. În România la rândul său exportul în anul 2015 a crescut cu 3 001 mil. EUR, adică cu 12,82 % mai mult, iar importul cu 8 033 mil. EUR față de anul 2011. După cele expuse mai sus este remarcabil faptul că România și Bulgaria sunt în curs de dezvoltare și rezultatele acestora demonstrează creșterea economiilor naționale.

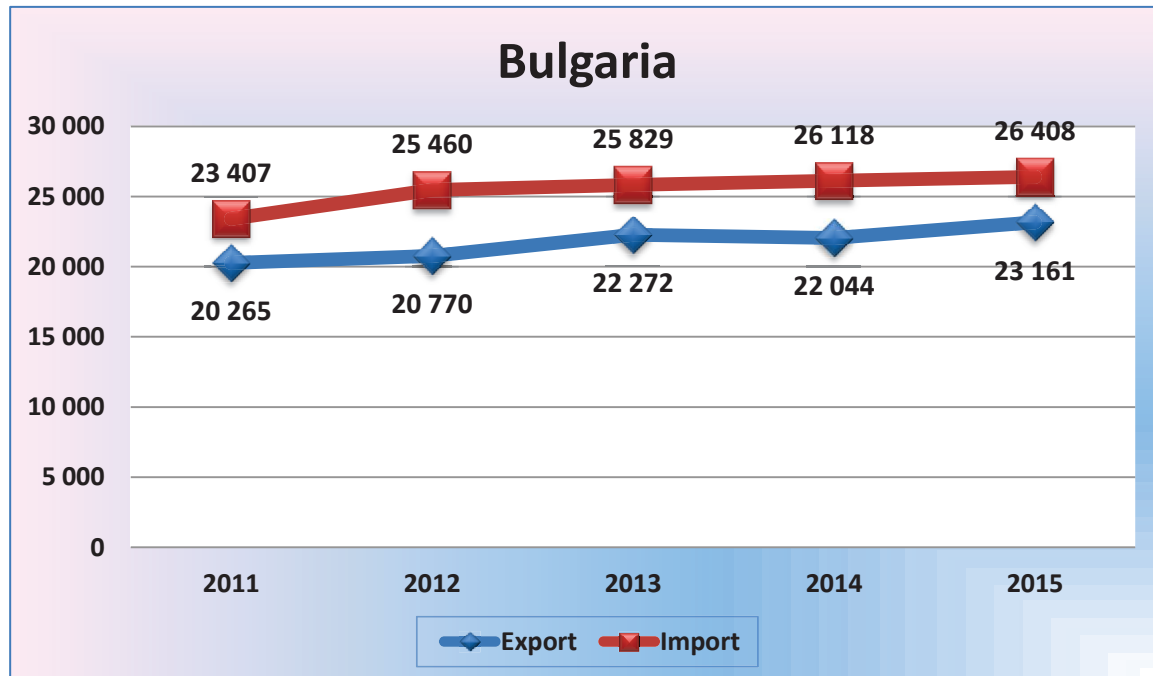

Figura 2. Comerțul exterior Bulgariei, exportul și importul în anii 2011-2015 (milioane de ECU/EURO)

Sursa: elaborat de autor utilizând datele de pe <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Bulgaria a devenit membru a Uniunii Europene în anul 2007, până atunci situația comercială a țării a fost nefavorabilă. După informația oficială și datele plasate pe site-ul oficial eurostat Comisiei Europene în anul 2006 balanța comercială era pasivă și a reprezentat -3 676 mil. EUR, ceea ce înseamnă că volumul de import depășea volumul de export cu 31,29 %. În anul 2015 situația comercială a țării a rămas la fel de deficitară, dar depășea volumul de export doar cu 14,02 %. Este o dovadă evidentă că aderarea spre uniune a regulat esențial situația comercială, anume în domeniul comerțului exterior.

În 2015, cele mai importante sectoare ale economiei Bulgariei erau: industria (23,0 %); comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transporturile, serviciile de cazare și alimentație publică (21,0 %) și administrația publică, apărarea, educația, sănătatea și

asistența socială (14,5 %).³ Pentru Bulgaria principalii parteneri de export sunt Germania, Italia și Turcia, iar cei de import sunt Germania, Rusia și Italia.

Bulgaria a devenit stat membru al Uniunii Europe de la 1 ianuarie 2007 și în anul 2015 a înregistrat nivelul produsului intern brut 44 162 miliarde EUR. Aceasta a avut un efect destul de pozitiv asupra economiei Bulgariei, din care cauză țara a devenit mult mai competitivă pe piața mondială.

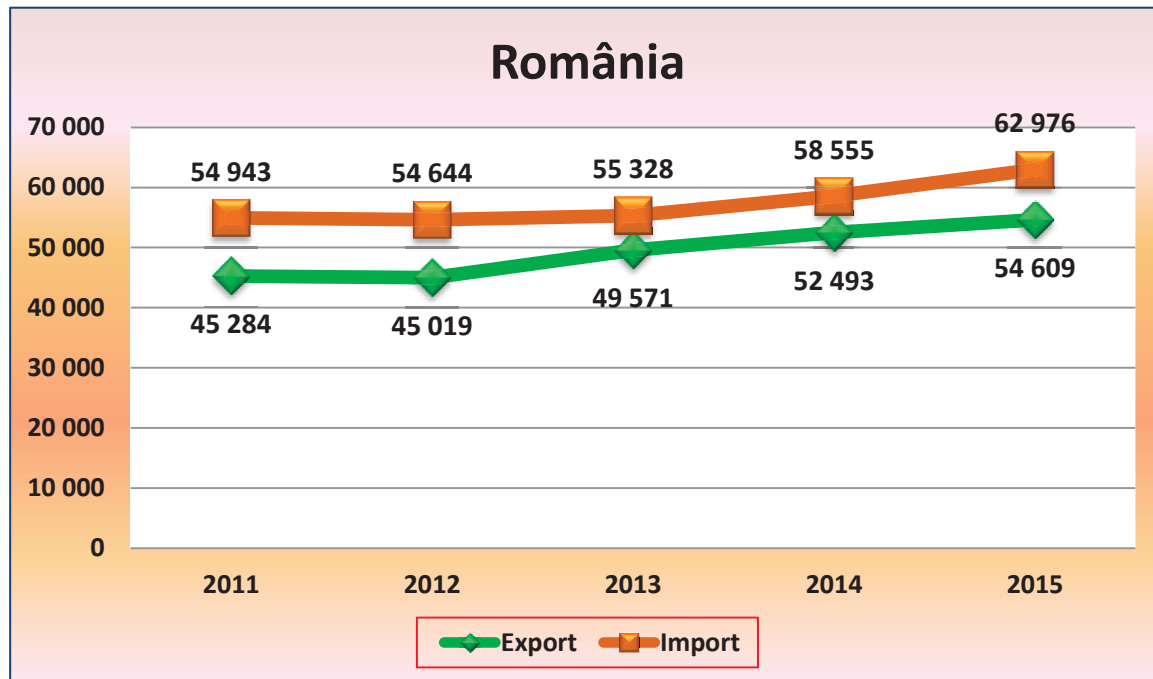

Figura 3. Comerțul exterior României, exportul și importul în anii 2011-2015 (milioane de ECU/EURO)

Sursa: elaborat de autor utilizând datele de pe <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

În Graficul 2 este demonstrat comerțul exterior a României, unde exportul și importul sunt în curs de creștere. După ce România a devenit membru al Uniunii Europene în 2007 țara a început să-și dezvolte semnificativ comerțul exterior. După datele oficiale a Comisiei Europene în anul 2006 până a deveni participant al uniunii, balanța comercială a României era pasivă și a constituit -14 895 mil. EUR, adică nivelul de import depășește nivelul de export cu 57,62%.⁴ Dar deja în anul 2015 este înregistrat o situație comercială cu mult mai favorabilă pentru România, unde balanța de plăți este la fel de pasivă, dar nivelul de import depășește nivelul de export doar cu 15,32%.

În 2015, cele mai importante sectoare ale economiei României erau: industria (26,4 %); comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transporturile, serviciile de cazare și

³ https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/bulgaria_ro

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

alimentație publică (17,9 %) și administrația publică, apărarea, educația, sănătatea și asistența socială (11,7 %).⁵ Pentru România principalii parteneri de export sunt Germania, Italia și Franța, iar cei de import sunt Germania, Italia și Ungaria.

Concluzii

Este necesar de marcat faptul că orice cooperare sau integrare economică regională va aduce efecte pozitive pentru dezvoltarea nu numai cea economică dar și cea socială a oricărui stat participant. Cu siguranță alături de efectele pozitive realizate, membrii ai oricărei organizații regionale vor obține și efecte negative. Efectele negative într-o cooperare economică regională și integrarea acestuia provin din motive că sunt comise greșeli neintenționate din partea celui care dorește a deveni membru a unei uniuni regionale.

Republica Moldova de mulți ani cooperează cu mai multe organizații regionale, dar scopul ei principal este de deveni membru Uniunii Europe. Țara noastră are o bună oportunitate de a evalua toate etapele de integrare economică regională a altor țări care au aderat la Uniunea Europeană făcând concluzii și estimări asupra situației naționale de dezvoltare.

Analizând situația economică a României și Bulgariei înainte și după includerea lor în uniune, ne demonstrează clar că aceasta va fi și pentru țara noastră un beneficiu. Efectele pozitive asupra economiilor naționale ale țărilor participante ale Uniunii Europene lansează o idee că câștigurile de la procesele de cooperare apoi integrare economică regională între state acoperă toate riscurile prognozate pe parcursul întregului proces.

Republica Moldova va deveni un stat favorabil pentru investițiile străine de la finansatori externi. Aceasta va crea noi locuri de muncă, astfel forțele interne ale rezidenților vor fi utilizate cu succes pentru îmbunătățirea nivelului de trai în țară. Aceasta va fi o rezolvare a problemelor actuale ale Republicii Moldova. Astfel tinerii profesioniști vor avea posibilitatea să rămână cetățenii statului natal și vor avea curajul și dorința de a face tot posibilul pentru un trai adecvat și de a oferi noi posibilități tuturor celor aflați pe teritoriul Republicii Moldova.

Așadar, Republica Moldova ca și orice alt stat al lumii nu va exista fără cooperarea și integrarea economică regională, din motiv că efectele pozitive după astfel de procese va menține economia națională la nivel satisfăcător pentru națiune. Va scade riscul de a se

⁵ https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_ro

forma o situație de criză economică a țării. Procesele de cooperarea și integrare economică regională sunt deficitare și greu realizabile, însă posibile pentru fiecare stat, și Republica Moldova nu este excepție.

Referințe

1. <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
2. <http://sistemului-financiar.blogspot.md/2010/12/sud-sud-cooperare-si-integrare-regional.html>)
3. <http://www.lawyers-bulgaria.com/importing-and-exporting-in-bulgaria>
4. <http://bani.md/la-straseni-se-vor-produce-cabluri-electrice-investitiile-sunt-de-25-milioane-de-euro/>
5. <http://infoeuropa.md/puncte-de-reper/>
6. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/504732/>
7. Румыния в Евросоюзе: Итоги Первой "Пятилетки" О. Е. Лушников Проблемы Национальной Стратегии № 5 (14) 2012